

Удосконалення освітнього простору неможливе без підвищення уваги до його гуманітаризації. Увага тільки до фізичного світу і, навпаки, втрата інтересу до світу духовного призводить до моральної деградації суспільства та особистості. У людини мають бути сформовані рефлексія та співпереживання, вміння дарувати радість іншим, отримувати задоволення від життя та праці, бажання творити. Все це становить сенс людського життя.

Саме таку можливість може природно надати розвивальний потенціал суспільних й гуманітарних наук.

***В.І. Павлов,
В.В. Агулов (Слов'янський коледж
транспортної інфраструктури)***

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ – КРОК У МАЙБУТНЄ

Інтеграція України у європейський та світовий політико-економічний простір вимагає від закладів освіти впровадження системи управління якістю надання освітніх послуг (далі – СУЯ). Формування СУЯ у конкретному навчальному закладі є своєрідним технологічним винаходом, що посилює інтенсивність комунікативних процесів, збільшує можливості для опрацювання великих масивів інформації, дозволяє випускникам продовжувати навчання за кордоном чи отримати роботу завдяки порівнянню їх навчання з результатами навчання закордонних колег.

Втім, не можна нехтувати тим фактом, що велика кількість навчальних закладів, які заявили про впровадження СУЯ, насправді лише підготували нормативно-документальну базу, яка відповідає певному стандарту ISO, але не врахували необхідності змін соціальних відносин безпосередньо в колективі свого закладу, які передбачають здійснення постійного моніторингу освітнього процесу.

На наш погляд, розроблення СУЯ освітніх процесів у навчальному закладі полягає у визначенні складу необхідних функцій цієї системи (відповідно до рекомендацій вибраного стандарту ISO) і кола працівників, які будуть організовувати умови для їх виконання. Потім розробляються нові та перероблюються або використовуються наявні нормативні документи для виконання всіх функцій. Останній крок упровадження СУЯ полягає в приведенні практичної діяльності навчального закладу у відповідність до розробленої документації.

Навчальному закладу, який прагне впровадити СУЯ відповідно до певного стандарту ISO, слід пам'ятати, що вона регламентується такими елементами: відповідальністю керівництва, управлінням ресурсами, випуском продукції і, нарешті, вимірюванням, аналізуванням і подальшим поліпшенням на цьому підґрунті результатів роботи колективу. Процес

створення системи управління якістю освітніх процесів завершується її сертифікацією.

Для ефективного функціонування СУЯ навчального закладу необхідно забезпечити виконання низки складових, а саме: стандартизації вимог до якості освітніх процесів, систем управління; їх сертифікації й оцінки відповідності; моніторингу якості.

Якщо процеси стандартизації і сертифікації регулюються низкою нормативних актів, то моніторинг якості освітніх послуг пов'язаний безпосередньо із спостереженням та оцінюванням результатів освіти і передбачає подальший аналіз і вжиття заходів для підвищення рівня підготовки випускників навчального закладу. Він зорієнтований на споживача (тобто проводиться з його точки зору) і передбачає два рівня оцінювання якості освіти – зовнішній і внутрішній.

Зовнішній моніторинг якості освітніх послуг проводиться МОН України та зовнішніми споживачами. Внутрішній – здійснюється всередині підприємства, коли всебічно розглядаються результати основних ланцюгів освітнього процесу, а кожний продукт освіти вважається вхідним матеріалом для наступного процесу. Загальну схему моніторингу подано на рис. 1.

Зі схеми видно, що зовнішній моніторинг залежить від внутрішнього (аналізу якості взаємодії студентів, викладацького складу і допоміжного персоналу навчального закладу). Тобто якість освіти вимагає від фахівців конструювання новітніх креативних форм взаємодії усередині ланцюга «адміністрація НЗ – навчальний відділ – викладацький склад – студент», що мають сприяти суттєвому підвищенню рівня підготовки за рахунок стимулювання студента до планомірної, систематичної навчальної діяльності протягом усього періоду навчання.

Внутрішній і зовнішній моніторинги передбачають проведення аудиту якості навчальних процесів, а саме: оцінювання їх повноти, правильності вибору умов проведення та ефективності. Такий аудит націлений на результати, що отримують на виході кожного процесу.

Результати аналізу використовуються структурними підрозділами навчального закладу у розробленні поточних і перспективних планів, програм з підвищення якості освітньої продукції та послуг. Проте слід пам'ятати, що формальний підхід до їх використання може завдати значної шкоди роботі навчального закладу.

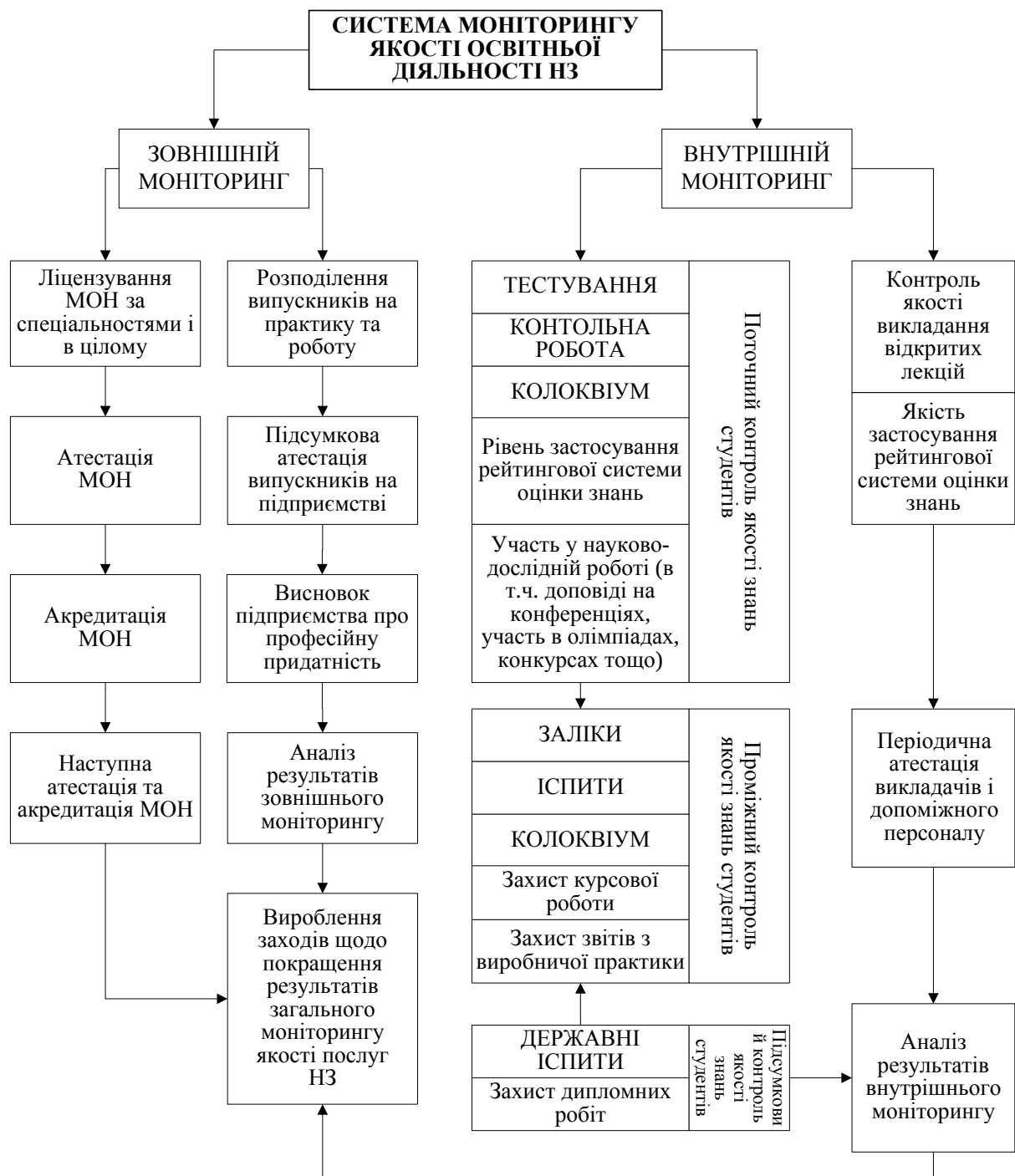

Рис. 1. Система моніторингу якості освітньої діяльності НЗ